Cena 20 gr

GŁOS NARODU

REDAKCJA i ADMINISTR.: KRAKÓW, UL. BOŻ. MIŁOSIERDZIA 1, TELEFONY REDAKCJI: 101-90, 179-93, TEL. ADMINISTR. 133-44

Rok XLVI | Kraków, niedziela, 3 września 1939 | Nr 243

Przed zbrojnym wystąpieniem Wielkiej Brytanii

Gabinet wojenny na widowni

Londyn, 2. IX. (S). Jak donoszą, olbrzymia fala oburzenia społeczeństwa angielskiego na brutalną agresję Niemiec wzrasta w miarę napływających z Polski wiadomości. Londyn jest w pogotowiu zbrojnym. Wszystkie przygotowania do alarmu przeciwlotniczego uskutecznione, ewakuacja ludności trwa, w pierwszym rzędzie dzieci. Lord prywatnej pieczęci zarządził mobilizację rezerw policji.

Wprowadzenie cenzury korespondencji zagranicznej jest dalszym wyrazem stanu wojennego.

Miarą niezłomnej decyzji Anglii odparcia najazdu niemieckiego jest postanowiona od dawna, na wypadek wojny rekonstrukcja gabinetu angielskiego. Wejdą doń jako nowi członkowie: b. min. Eden, Winston Churchill, przedstawiciele opozycji Greenwood i Sinclair.

Dziś o godz. 14.25 zebrał się parlament angielski, na którym zapadnie ostateczna decyzja, na podstawie relacji rządu o obecnej sytuacji.

———:o0o:———

„Zwycięstwo będzie nasze"

Przemówienie radiowe do żołnierzy Rzeczpospolitej

Warszawa, 2. IX. (PAT). Przemówienie pułkownika Romana Umiastowskiego, wygłoszone w radio 1 września 1939 do żołnierzy Rzeczypospolitej:

Żołnierze słuchajcie. Wojna się rozpoczęła. Na granicy padły pierwsze strzały. Niemcy dokonali pierwszy nalotów na nasze miasta. **Adolf Hitler a nie naród niemiecki wypowiedział nam wojnę.** Naród niemiecki tej wojny nie chce, lecz Adolf Hitler sądzi, że pobije Polskę i zagarnie jej ziemie.

Adolf Hitler zostanie pokonany.

Zostanie zwyciężony, tak jak zwyciężony zostaje w końcu przez ludzi rozumnych każdy szaleniec.

Nieprzyjaciel grozi rzucaniem bomb na nasze **miasta.** Nic to, będzie trochę mniej, czy trochę **więcej zabitych, lecz nic to.**

Nie ma dzisiaj na ziemi polskiej, jak również na ziemi niemieckiej, takiego miejsca, gdzieby ktokolwiek powiedział — tu jestem całkowicie bezpieczny.

Wszyscy są zagrożeni i wszyscy muszą walczyć.

Siły lotnicze sprzymierzonych są znacznie większe, niż lotnictwo niemieckie. 80-ciu na 100 ludzi w Polsce mieszka na wsi i w małych miasteczkach, których bombardowanie więcejby kosztowało, niż jest ono warte, 70-ciu ludzi na 100 mieszka w miastach Trzeciej Rzeszy i ludność jej jest bardziej zagrożona, niż ludność Polski. Każdemu nalotowi niemieckiemu na Polskę odpowiedzą znacznie skuteczniej naloty eskadr francuskich, angielskich i polskich na gęsto zaludnione miasta i ośrodki przemysłowe niemieckie.

Bombardowanie lotnicze jest znacznie mniej skuteczne, aniżeli ostrzeliwanie ogniem artylerii, tymczasem widzieliśmy, że wielkie miasto, jak Madryt, przeszło dwa lata stało w ogniu dział generała Franco. Miasto Madryt zostało zburzone tak, że dosłownie w wielu dzielnicach nie pozostał cały ani jeden dom. Mimo to, przez cały czas oblężenia ludność w nim żyła, pracowała, a przede wszystkim walczyła i gdy padły inne fronty, milionowe miasto Madryt trzymało się aż do końca. Oto jest przykład męstwa Hiszpanów, które wcale nie jest większe, niż męstwo Polaków.

Radio niemieckie straszy nas gazami, lecz wy żołnierze wiecie, że to są strachy na lachy.

Niepodobna przywieźć tyle pocisków gazowych, żeby nimi zatruć skutecznie tak olbrzymi teren, jaki zajmuje duże miasto. Ludność Niemiec również nie jest zaopatrzona całkowicie w sprzęt przeciwgazowy. Nie ma państwa na świecie, które byłoby w stanie to uczynić ze względów technicznych, nawet Anglia tego dokonać nie jest w stanie.

Dlatego też spokojnie patrzymy w przyszłość.

Żołnierze, pamiętajcie wszyscy, że wojnę przetrzymamy. Choćby nie wiem, jak ona była ciężka, choćby nam przyszło oddać nie jeden zagon ziemi ojczystej, my wojnę wygramy. Wojnę wygrywają zawsze ci, którzy są mężni, wojnę wygrywają zawsze ci, którzy wierzą, że do nich będzie należeć zwycięstwo.

Żołnierze strzelajcie powoli. Każdy strzał ma być celny. Strzelajcie bez pospiechu.

›Przyjmujemy walkę‹

Amb. Lipski opuścił Berlin

Warszawa, 2. IX. (PAT). Polska Agencja Telegraficzna ogłasza następujący komunikat urzędowy:

W dniu wczorajszym wojska lądowe i lotnicze niemieckie dokonały agresji na Polskę na całej długości granicy polsko-niemieckiej. W swej mowie kanclerz Hitler zapowiedział dalszą walkę. Naród polski tę wojnę przyjmuje w sposób zgodny ze swą wiekową tradycją.

Ambasador Lipski otrzymał rozkaz opuszczenia Berlina, również charge d'affaires niemiecki w Warszawie w imieniu swego rządu zażądał paszportów.

Sytuację należy uważać za całkowicie jasną.

Żołnierze polscy w Gdańsku

odpierają ataki

Warszawa, 2. IX. (Tel.). Według dochodzących z Gdańska wiadomości załoga polska na Westerplatte odpiera bohatersko ataki nieprzyjaciela. Również bronią się pocztowcy polscy w gmachu Poczty Polskiej w Gdańsku.

———:o0o:———

Senat francuski

pozdrawia armię polską

Paryż, 2. IX. (PAT). Senacka komisja spraw zagranicznych powzięła pod przewodnictwem senatora Beranger jednomyślnie następującą uchwałę: Komisja postanowiła udzielić rządowi poparcia w jego akcji, zmierzającej do skupienia wokół Francji i jej sprzymierzeńców wszystkich narodów mających poczucie sprawiedliwości. — W chwili mobilizacji komisja pozdrawia ze wzruszeniem tych, którzy z takim zdecydowaniem i odwagą idą bronić ojczyzny i wolności narodów.

DEKRET
Prezydenta Rzeczypospolitej
o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi

Warszawa, 2. IX. (PAT). W Dzienniku Ustaw z dnia 1 września ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1939 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi, o organizacji naczelnych władz wojskowych i o komisarzach cywilnych — od chwili mianowania Naczelnego Wodza.

Dekret ten podajemy w zasadniczym skrócie.

Na podstawie art. 25 ust. (5), art. 63 ust. (1) i art. 4 ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się od chwili mianowania do zwolnienia Naczelnego Wodza.

ZWIERZCHNICTWO NAD SIŁAMI ZBROJNYMI.

Art. 3. Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi przez: 1) Naczelnego Wodza, 2) ministra spraw wojskowych.

NACZELNY WÓDZ.

Art. 5. Naczelny Wódz dowodzi i dysponuje całością sił zbrojnych Państwa.

Art. 7. Naczelnemu Wodzowi służy inicjatywa, ogólne kierownictwo oraz prawo udzielania rządowi wiążących wytycznych i instrukcji w sprawach, łączących się bezpośrednio z działaniami orężnymi, w szczególności co do: 1) bezpieczeństwa sił zbrojnych, 2) obrony przeciwlotniczej, 3) ochrony linii i obiektów komunikacyjnych oraz innych, szczególnie ważnych obiektów.

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH.

Art. 11. Minister spraw wojskowych: 1) reprezentuje w rządzie sprawy sił zbrojnych według dyrektyw naczelnego wodza, 2) powołuje i szkoli nowe roczniki poborowych oraz innych osób, obowiązanych do służby wojskowej, 3) uzupełnia braki w ludziach i zwierzętach w już istniejących jednostkach sił zbrojnych oraz formuje nowe jednostki, 4) pokrywa wszelkie zapotrzebowania materiałowe sił zbrojnych.

GŁÓWNY KOMISARZ CYWILNY.

Art. 12. 1) Ustanawia się urząd głównego komisarza cywilnego, 2) urząd głównego komisarza cywilnego pełni — jako zadanie szczególne — mianowany w tym celu minister. Główny Komisarz Cywilny przebywa zasadniczo w kwaterze głównej Naczelnego Wodza. Organem pracy głównego komisarza cywilnego jest biuro głównego komisarza cywilnego, wchodzące w skład kwatery głównej Naczelnego Wodza.

Art. 13. Głównemu komisarzowi cywilnemu służą na obszarze operacyjnym uprawnienia władz naczelnych w zakresie całej administracji rządowej, z wyjątkiem administracji: wojskowej, wymiaru sprawiedliwości, kolejnictwa oraz poczt i telegrafów.

KOMISARZE CYWILNI.

Art. 19. Przy dowódcach wojskowych wskazanych przez Naczelnego Wodza, ustanowieni będą dla współpracy tych dowódców z zainteresowanymi wojewodami komisarze cywilni.

Art. 20. Do zadań komisarzy cywilnych należy przedstawianie dowódcy wojskowemu: 1) spraw związanych z uprawnieniami tych dowódców wobec władz administracyjnych, 2) spraw dotyczących interesów ludności w zakresie świadczeń na rzecz wojska oraz roszczeń materialnych osób cywilnych do władz i osób wojskowych, 3) informacyj o zasobach gospodarczych, stosunkach społecznych i narodowościowych na obszarze właściwego województwa.

Zniszczyliśmy 100 czołgów nieprzyjaciela
Strąciliśmy 34 samoloty

Polskie Radio na rozkaz Naczelnego Wodza ogłosiło o gdz. 1.15 następujący komunikat:

„Żołnierze słuchajcie! Żołnierze wojsk lądowych, morskich i powietrznych! Według obliczenia w dniu wczorajszym oddziały nasze zniszczyły 100 nieprzyjacielskich czołgów, z tego 70 w rejonie Wielunia i 30 na Śląsku. Artyleria przeciwlotnicza i nasze lotnictwo pościgowe strąciło 34 samoloty niemieckie.

Ludzie dobrej woli proszeni są o podanie tej wiadomości spotkanym oddziałom wojskowym jak i pojedynczym żołnierzom".

Narady prem. Chamberlaina

Londyn, 2. IX. (PAT). Premier **Chamberlain** przyjął podsekretarza stanu Foreign Office **Butlera** i leadera Labour Party **Greenwooda.**

Wczesnym popołudniem Chamberlain odbył narady z min. wojny **Hoare Belisha**, z min. lotnictwa **Kingley Woodem**, lordem admiralicji **Chatfieldem** i szefem sztabu generalnego wicehrabią **Gort.**

Premier poza tym konferował z ministrem dominiów Thomas Inskipem oraz z kanclerzem hrabstwa Lancaster — Morrisonem.

Posiedzenie rządu polskiego

Warszawa, 2. IX. (PAT). W dniu 1 września br. odbyło się pod przewodnictwem prezesa rady ministrów gen. Sławoja-Składkowskiego posiedzenie rady ministrów, na którym uchwalono przedstawić p. Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu szereg projektów dekretów w sprawach związanych z sytuacją wojenną.

Ważne narady u prez. Roosevelta

Waszyngton, 2. IX. (PAT). **Prezydent Roosevelt** po otrzymaniu wiadomości o **zaatakowaniu Polski przez Niemcy** zatelefonował do sekretarza stanu **Cordell Hulla** i podsekretarza stanu **Sumner Wellesa.** Wkrótce po tym Hull i Welles udali się do departamentu stanu, gdzie odbyła się **konferencja,** w której wzięli udział wyżsi funkcjonariusze departamentu stanu. Podczas konferencji tej **Hull wielokrotnie telefonował do ambasadorów Stanów w Paryżu i w Londynie.** Pierwszą decyzją prezydenta było wystosowanie apelu w sprawie niebombardowania ludności cywilnej.

Nie wiadomo jeszcze, kiedy prezydent postanowi zwołać Kongres.

Ostre pogotowie harcerzy

Zarządzam ostre pogotowie w całej organizacji harcerzy. Należy zastosować się do rozkazów, które na wypadek ostrego pogotowia zostały w swoim czasie wydane i rozesłane do komend.

Harcerze! Wierzę, że służbę swoją dla Polski wykonacie z pełnym oddaniem i nie ustraszycie się żadnego trudu. Czuwaj! (—) Zbigniew Trylski, naczelnik Harcerzy.

„Stalowa oś" nie wytrzymała próby ognia
Włochy neutralne!

Rzym, 2. IX. (PAT). Włoska rada ministrów, zebrana pod przewodnictwem Mussoliniego, uchwaliła neutralność Włoch.

Oficjalny komunikat, wydany po radzie ministrów, wyraża zgodę na zarządzenia wojskowe, które mają charakter zapobiegawczy.

Rada ministrów — brzmi komunikat — oznajmia narodowi włoskiemu, że Włochy nie powezmą żadnej inicjatywy operacyj wojskowych.

—ooo—

Rzym, 2. IX. (PAT). **Komunikat rady ministrów o zachowaniu neutralności Włoch przyjęty został entuzjastycznie przez ludność, która oddawna wypowiadała się za trzymaniem się Włoch zdala od awanturniczej polityki Niemiec.**

Neutralność państw północnych

Sztokholm, 2. IX. (PAT). **Rządy państw skandynawskich ogłosiły dziś jednocześnie deklarację, proklamujące ich absolutną neutralność w wojnie, która wybuchła.**

Postanowienia o neutralności wyliczone w deklaracji uczynionej 27. V. 1938 r. przez Danię, Finlandię, Irlandię, Norwegię i Szwecję wchodzą w życie.

—ooo—

Szwecja oburzona barbarzyństwem Niemców

Sztokholm, 2. IX. (PAT). **Wiadomość o napadzie Niemców na Polskę nadeszła do Szwecji około godz. 10-tej, wywołując tu wielkie wrażenie.** Zgromadzone przed redakcjami tłumy głośno wyrażają **oburzenie z powodu bombardowania lotniczego otwartych miast.**

EWAKUACJA LONDYNU.

Londyn, 2. IX. (PAT). Rozpoczęta rano ewakuacja, przeprowadzana jest w spokoju i porządku.

Londyn, 2. IX. (PAT). Król Jerzy opuścił o godzinie 16.30 pałac Buckingham i udał się do siedziby premiera na Downing Street.

WIEDZĄ CO ICH CZEKA...

Berlin, 2. IX. (PAT). Prezydium policji w Berlinie zarządziło pogotowie przeciwlotnicze. Od zmierzchu w mieście będą gaszone światła.

Potępieni i osamotnieni

Przeżyliśmy już pierwszy dzień wojny: nie przeraziła nas ani nie zaskoczyła zbytnio bezgraniczna nikczemność napastników, wszak niczego innego nigdy nie spodziewaliśmy się po naszym sąsiadzie. Naród polski silny i zwarty realizuje już swą gotowość; a skutki najlepiej pozna wróg!

„PRZYJACIELE" OPUŚCILI SZALEŃCÓW

Zgodnie z przewidywaniami wszystkich sławetna „oś" okazała się bardzo mało hartowna i pękła bez żadnej próby ognia. Na posiedzeniu włoskiej Rady Ministrów zapadła decyzja neutralności Włoch w rozpętanym przez partnera z nad Szprewy konflikcie. Wiadomości o oficjalnym ogłoszeniu neutralności Hiszpanii jeszcze nie otrzymaliśmy, ale stanowisko jej nie ulega żadnej wątpliwości. Antyniemieckie stanowisko Japonii jest znane.

Tak więc klejona przez Berlin z takim kolosalnym nakładem energii jakaś koalicja, czy współdziałanie państw „antykominternowskich" lub jakichkolwiek innych, załamała się nim jeszcze zaczęła działać. Niemcy podpaliły swój dom, z płonącego domu i od szaleńca wszyscy pospiesznie się usunęli!

Sowiety ratyfikowały wprawdzie pakt nieagresji, lecz wiemy wszyscy dobrze co znaczą „pakty" dla takiego partnera. Poza tym zainteresowanie Moskwy sprawami Europy maleje gwałtownie, w miarę jak Japonia, układając korzystnie swe stosunki z Anglią i Stanami Zjednoczonymi, grozi wzmożonym atakiem na wschodnie granice Z. S. R. R.

GROMY Z NAD RENU

Mimo woli nasuwają się porównania z sierpniem 1914 roku. Jakaż olbrzymia różnica na korzyść chwili obecnej! Pomijamy już oczywistą słabość dzisiejszych Niemiec w porównaniu do stanu sprzed 25 lat. Lecz pamiętamy, jak to wtedy minister spraw zagr. W. Brytanii lord Grey do ostatnich sekund wzbraniał się określić stanowisko Anglii do toczącej się na kontynencie wojny. A dziś? Wczorajsza deklaracja Chamberlaina nie pozostawia żadnych wątpliwości, że siły naszych sojuszników lada chwila przejdą do akcji wojennej. Ultimatum do Hitlera z żądaniem wycofania wojsk z Polski jest wyrazem posuniętej do ostatecznych granic cierpliwości i woli pokoju W. Brytanii. Decyzja zapadnie niebawem.

Ćwierć wieku temu Stany Zjednoczone zajmowały w początkowej fazie wojny europejskiej stanowisko obserwatorów, dziś zaś ożywiona działalność prez. Roosevelta świadczy ponad wątpliwość, że przejdą one szybko do działań daleko poważniejszych, niż dotychczasowa akcja dyplomatyczna. Zresztą, nie należy niedoceniać ostatnich posunięć prez. Roosevelta. Apel o humanitarne środki prowadzenia wojny skierowanej do nowoczesnych Hunnów jest całkowicie bezskuteczny i niewczesny, lecz echo, jakie wywoła on za oceanem będzie donioslym wydarzeniem. Społeczeństwo amerykańskie przekona się, że stuprocentowa odpowiedzialność za zbrodnię rozpoczęcia wojny i za całe potworne barbarzyństwo jej prowadzenia spada wyłącznie na znikczemniałych „Führerów" z Berlina. A wtedy dalsze wypadki pójdą już szybko.

Niemcy rozpoczynają wojnę osamotnieni i potępieni przez cały cywilizowany świat. A gdy wybije godzina sprawiedliwości kary będą nie tylko osamotnieni i potępieni, lecz i zmiażdżeni przez siłę, którą w swym szaleństwie przeciw sobie rozpętali.

W. Z.

Prądy antyniemieckie w Ameryce wzrastają

Przed zmianą ustawy o neutralności

Waszyngton, 2. IX. (PAT). Ogólne wrażenie, jakie odnosi się z rozmów z przedstawicielami miarodajnych kół politycznych da się ująć krótko: prezydent Roosevelt nie uczyni żadnego dalszego kroku, zanim sytuacja nie rozwinie się. Utrzymuje się przekonanie, że niebawem zwołany zostanie kongres dla załatwienia przedłożenia rządowego w sprawie zmiany ustawy o neutralności. Wypadki ostatnich 24-ch godzin wpłynęły na dalsze wzmocnienie głębokiego przekonania społeczeństwa amerykańskiego, zdecydowanie wrogo nastawionego w stosunku do agresji niemieckiej.

Opozycja popiera zerwanie z neutralnością

Waszyngton, 2. IX. (PAT). Przewodniczący komisji do spraw zagranicznych Izby Reprezentantów Soldloom przyjęty był w Białym Domu przez prezydenta Roosevelta. Po audiencji Soldloom oświadczył prasie, że przed kilku dniami odbył rozmowę z przedstawicielami demokratów, którzy głosowali przeciw rewizji ustawy o neutralności w czasie ostatniej sesji kongresu, i ze odpowiedzi otrzymane od większości tych reprezentantów wskazywały, że obecnie są oni za przeprowadzeniem rewizji ustawy zgodnie z żądaniem przedstawicieli rządu.

Waszyngton, 2. IX. (PAT). Minister wojny Woodring i podsekretarz stanu w tym ministerstwie Johnson oraz szef sztabu generalnego generał Marshall przeprowadzili dziś rozmowę z prezydentem Rooseveltem.

——oOo——

Apel prez. Roosevelta

o niebombardowanie ludności cywilnej

Warszawa, 2. IX. (PAT). Prezydent Roosevelt zwrócił się do Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Włoch i Polski z następującym apelem:

Waszyngton dnia 1 września 1939 r.

Brutalne bombardowanie z powietrza cywilnej ludności w niefortyfikowanych skupiskach podczas akcji wojennych, które szalały w najrozmaitszych częściach świata w ciągu statnich lat, powodując kalectwo i śmierć tysięcy bezbronnych mężczyzn, kobiet i dzieci, wstrząsnęły sercem wszystkich cywilnych mężczyzn i niewiast oraz głęboko wzruszyły sumienie ludzkości. Jeżeli ta nieludzka barbarzyńska forma ma mieć zastosowanie podczas okresu tragicznych zmagań, których świat jest obecnie świadkiem, postradają życie setki tysięcy niewinnych istot ludzkich, które w niczym nie ponoszą odpowiedzialności i które w najmniejszym nawet stopniu nie biorą udziału w zmaganiach wojennych, które obecnie wybuchły.

Dlatego także zwracam się publicznie do wszystkich rządów, które mogą wziąć udział w akcji wojennej, z tym niecierpiącym zwłoki wezwaniem, aby wszystkie stwierdziły swe mocne postanowienie, że ich siły zbrojne w żadnym wypadku i w żadnych okolicznościach nie przedsięwezmą bombardowania z powietrza ludności cywilnej lub nieumocnionych miast, z tym zastrzeżeniem, że te same metody prowadzenia wojny sumiennie będą przestrzegane przez wszystkich wzajemnych przeciwników.

Proszę usilnie o natychmiastową odpowiedź.

(—) Franklin Roosevelt.

Odpowiedź rządu polskiego

Na telegram prezydenta Roosevelta rząd polski odpowiedział, co następuje:

Rząd polski potwierdza z podziękowaniem telegram dotyczący bombardowania powietrznego ludności cywilnej i nieumocnionych ośrodków ludności podczas wojny. Wyraża on całkowitą zgodę na wyłuszczone w niej zasady i uczucia, które są ich natchnieniem.

Pamiętne tych zasad najwyższe czynniki wojskowe w Polsce wydały rozkazy, aby wstrzymano się na wypadek wojny od bombardowania miast otwartych i podobnych działań, które by były bezpośrednim niebezpieczeństwem dla ludności cywilnej.

Niestety Polska, której terytoria poczynając od dzisiejszego wczesnego ranka stały cię celem niesprowokowanej agresji ze strony niemieckich sił zbrojnych doświadczyły już kilkunastu ataków powietrznych. Poniesione straty w ludności cywilnej czynią wątpliwym czy strona przeciwna będzie szanowała zasady, o których pan wspomina.

Zasady te, które są wynikiem naturalnych uczuć ludzkich, pozostają w sile w tym wypadku i w tym zrozumieniu, że będą one ściśle przestrzegane przez siłę przeciwną.

Głębokie oburzenie w Ameryce

Nowy Jork, 2. IX. (PAT). Cała prasa potępia z oburzeniem agresję Niemiec przeciwko Polsce.

„New Jork World" stwierdza, iż nie ma żadnej wątpliwości co do tegoi kto ponosi, odpowiedzialność za wojnę.

„Sun" przepowiada upadek Hitlera i całego ustroju narodowo-socjalistycznego, który nie da pogodzić się z pokojem.

„New Jork Post" opowiada się zdecydowanie za niezwłocznym otwarciem Stanów Zjednoczonych dla eksportu po rewizji ustawy o neutralności.

Nad wybrzeżem spokój i skupiona praca

Puck, 2. IX. (PAT). Postawa społeczeństwa na wybrzeżu i w ogóle Kaszubach jest wspaniała. — W obliczu doniosłych wydarzeń społeczeństwo wykazało pełną godności i spokoju postawę duchową, wspomagając w ten sposób czynności zarządzeń ogólnych. Dni pełne napreżenia mijają w zupełnym spokoju i na normalnej pracy. Każdy pragnie się w czymś przyczynić w ofiarności na rzecz państwa. Wszystkie zarządzenia władz są wykonywane sprawnie i sumiennie.

——oOo——

Ultimatum rządu angielskiego do Hitlera

„Żądamy zaprzestania wszelkiej agresji“

Londyn, 2. IX. (PAT). Przed szczelnie wypełnioną Izbą i galeriami dla publiczności Chamberlain, owacyjnie oklaskiwany, rozpoczął przemówienie od oświadczenia, że będzie ono krótkie.

Nadszedł czas czynu raczej niż przemówień — powiedział premier.

Chamberlain stwierdził następnie, iż **odpowiedzialność za wojnę obciąża jednego człowieka „kanclerza niemieckiego, który pogrążył świat w nieszczęście dla zadowolenia swej bezsensownej ambicji“.**

Propozycje, które Niemcy uważają za odrzucone — dodał premier — nigdy przez nie nie były zakomunikowane Polsce.

Ambasador W. Brytanii zaproponował Ribbentropowi, aby przekazał je ambasadorowi Rzeczypospolitej Polskiej. Ribbentrop w formie jak najbardziej gwałtownej oświadczył, iż nigdy nie zwróci się do ambasadora polskiego z zaproszeniem, by go odwiedził.

Premier zaznaczył, iż Ribbentrop odczytał propozycje niemieckie ambasadorowi brytyjskiemu sir Neville Hendersonowi bardzo szybko i **w języku niemieckim,**

odmawiając mu dania odpisu

tych propozycyj pod pretekstem, iż jest już za późno, zważywszy, iż żaden pełnomocnik polski nie został wysłany(!)

Dopiero przez radio niemieckie — dodał premier — rząd brytyjski po raz pierwszy zapoznał się z brzmieniem propozycyj niemieckich. (Okrzyki na ławach posłów).

Podkreślając jeszcze raz konieczność wykazania największej woli pokoju i ujawniając agresję niemiecką, premier oświadczył, iż

sir Neville Henderson uprzedził rząd berliński w formie ultimatywnej, że w razie, gdyby zadawalające zapewnienia nie były dane, gwarantujące zaprzestanie wszelkiej akcji agresywnej i wycofania wojsk niemieckich z Polski, rząd brytyjski wykona bez wahania swe zobowiązania. W razie odpowiedzi negatywnej ambasador zażąda swych paszportów.

Chamberlain zapewnił, **iż sytuacja wojskowa Anglii jest o wiele lepsza, niż w roku 1914. W myśl nowej ustawy zostaną zmobilizowani wszyscy zdrowi mężczyźni od 18 do 41 lat.**

Musimy kontynuować nasze dzieło — dodał premier — z determinacją i doprowadzić je do końca z jasną świadomością, iż korzystamy z poparcia dominiów i mamy moralną aprobatę prawie całego świata.

Podkreśliwszy, iż

„Mussolini uczynił wszystko, co było w jego mocy“.

Chamberlain dodał:

Nie mamy żadnego sporu z narodem niemieckim poza faktem, iż pozwala się kierować rządowi narodowo-socjalistycznemu.

Dopóki rząd ten będzie istniał i stosował metody z ostatnich dwóch lat, nie będzie mogło być pokoju w Europie.

Jesteśmy zdecydowani położyć kres tym metodom.

Jeżeli będziemy mogli przywrócić zasady dobrej wiary — poświęcenia i ofiary znajdą swe całkowite usprawiedliwienie.

Po zakończeniu przemówienia premiera rozległy się długotrwałe oklaski i owacje.

Następnie zabrali głos: szef opozycji Labour Porty Greenwood i przedstawiciel stronnictwa liberalnego Archibald Sinclair. **Izba gmin przyjęła uchwałę, której tekst nie jest jeszcze znany, po czym przystąpiono do dyskusji nad liczymi projektami ustaw.**

Deklaracja angielska demaskuje wolę Niemiec

podpalenia świata

Londyn, 2. IX. (PAT). Ogłoszono tu oficjalną deklarację brytyjską:

Jeśli proklamacja kanclerza Hitlera wydana do narodu niemieckiego oznacza, jak to z niej widać, **że Niemcy wypowiadają wojnę Polsce,** to na podstawie kompetentnych źródeł należy stwierdzić, **że Francja i W. Brytania są niezłomnie zdecydowane honorować aż do ostatnich granic swe zobowiązania w stosunku do rządu polskiego.**

Niemieckie expose ogłoszone w toku negocjacji

ma oczywiście na celu wprowadzenie w błąd.

29 sierpnia Hitler poinformował ambasadora angielskiego, **że następnego dnia oczekuje upełnomocnionego przedstawiciela Polski w Berlinie,** któryby mógł na podstawie pełnomocnictwa rokować o załatwienie sporu. Hitler nadmienił, że w międzyczasie ma nadzieję wypracowania propozycyj. **M. in. oczekiwał on, że rząd polski podda się procedurze, jaką narzucono prezydentowi Czechosłowacji i że wysłany będzie do Berlina emisariusz, który przyjmie wszystkie warunki, których charakter był najzupełniej nieznany rządowi polskiemu.**

Rząd polski oczywiście nie był skłonny znaleźć się w tak poniżającej sytuacji.

Nie jest w zwyczaju, nawet w wypadkach narzucania warunków pokojowych państwom zwyciężonym, by uniemożliwiano odnoszenie się po instrukcje do swego rządu.

W tak krótkim czasie niemożliwym jest skomentować **deklarację rządu niemieckiego, która wprowadzą w błąd.**

Natomiast stanowisko rządu brytyjskiego można zdefiniować w następujący sposób:

Jeśli rząd niemiecki pragnął szczerze załatwienia sporu w drodze negocjacji, to nie zastosował by procedury o charakterze ultimatum. Przeciwnie, rozpoczął by rokowania z rządem polskim zgodnie z procedurą normalną, stosowaną przez rządy krajów cywilizowanych, w celu ustalenia miejsca i daty otwarcia negocjacyj.

Rząd brytyjski uważa, że rząd polski jest całkowicie usprawiedliwiony odrzucając poddanie się traktowaniu, które rząd niemiecki chciał mu narzucić.

Co zaś dotyczy ogłoszonych obecnie warunków, które dotychczas nie były nigdy komunikowane rządowi polskiemu, rząd brytyjski może ze swej strony powiedzieć, że oczywiście warunki te **winny być przedstawione rządowi polskiemu, pozostawiając mu zadecydowanie czy są one sprzeczne z żywotnymi interesami Polski,** interesami, które Niemcy w oświadczeniu pisemnym skierowanym do rządu brytyjskiego same stwierdziły, że będą respektować.

Armia słowacka nie skapitulowała,

lecz była zdradzona

Warszawa, 2. IX. (PAT). Emigracja słowacka, przebywająca w Polsce wydała następującą odezwę:

„Słowacka emigracja narodowa, przebywająca obecnie w Polsce, uważa w dzisiejszych czasach za swój obowiązek ogłosić polskiemu i międzynarodowemu społeczeństwu, że **okupacja Słowacji przez wojska niemieckie dokonana została wbrew woli narodu słowackiego przez nielegalny rząd dr Józefa Tiso. Rząd ten doszedł do władzy przy pomocy aktów terrorystycznych i niemieckich band terrorystycznych. które nasłano z Niemiec na Słowację przeciwko członkom legalnego rządu słowackiego Karola Sidora.** Dlatego też, decyzja rządu słowackiego z dnia 14 marca 1939 r. była swobodna. Nie ma w historii przykładu, aby rzeczywiście narodowy rząd wydał kraj w ręce obcej armii. Reżim dr Tiso będzie przed Bogiem i sumieniem narodu odpowiedzialny za swój haniebny czyn.

Słowacka emigracja narodowa dziękuje społeczeństwu polskiemu za to, że u niego i za jego pośrednictwem znajduje zrozumienie dla swoich dążeń narodowych dla wolności i niepodległości Słowaków i za to, że umożliwia jej walkę z pangermanizmem, **który w swej agresywności okupował** kraj najmniejszego narodu słowiańskiego. W tej chwili **armia słowacka nie skapitulowała,** lecz **była zdradzona.**

Wzywamy wszystkich Słowaków w kraju i za granicą, aby niezwłocznie rozpoczęli walkę na rzecz oczyszczenia kraju od niemieckich intruzów.

Słowacka emigracja narodowa w Polsce oddaje wszystkie swoje siły do dyspozycji armii polskiej.

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

W imieniu emigracji słowackiej w Polsce:

(—) Józo M. Pridavok — redaktor,
(—) Anton J. Okal — nauczyciel,
(—) Jan Polomsky — nauczyciel.

Rozkaz Wodza Naczelnego do wojska

Warszawa, 2. IX. (PAT). Wódz naczelny wydał wczoraj następujący rozkaz do wojska:

Żołnierze! Niemiec, odwieczny nasz wróg napadł dnia 1 września 1939 r. na Rzeczpospolitą naruszając całą naszą granicę. Nadszedł czas wypełnienia naszego żołnierskiego obowiązku. Żołnierze, walczycie o istnienie i przyszłość Polski. Za każdy krok zrobiony w Polsce musi wróg drogo zapłacić swą krwią. Każdy z was, ufny w słuszność naszej sprawy i sprawiedliwość Bożą musi zdobyć się na najwyższy wysiłek, by jak najtwardziej wypełnić nakaz obowiązku i honoru. Bez względu na długotrwałość wojny i poniesionej ofiary — ostateczne zwycięstwo będzie należało do nas i do naszych sprzymierzeńców.

Naczelny wódz (—) Śmigły-Rydz, Marszałek Polski.

Kwatera Główna, dnia 1 września 1939 r.

Komunikat sztabu głównego

Warszawa, 1. IX. (PAT). Komunikat sztabu głównego Naczelnego Wodza nr 1.

Dnia 1 września 1939 r. w godzinach rannych niespodziewanym natarciem lotnictwa i oddziałów wojska **Niemcy wtargnęli na nasze terytorium nie wypowiadając uprzednio wojny.**

Działania lotnicze niemieckie we wczesnych godzinach rannych dnia 1 września:

Lotnictwo niemieckie wykonało szereg nalotów na poszczególne punkty całego terytorium Polski. **Niemieccy lotnicy bombardowali Augustów, Nowy Dwór, Ostrów Maz., Tczew, Puck, Zambrów, Radomsko, Toruń, Kutno, Tunel, Kraków, Grodno, Trzebinię, Gdynię Jasło, Tomaszów Maz., Katowicę. W miastach zbombardowanych przez lotników zostali zabici i ranni spośród ludności cywilnej.**

Pod Kutnem ostrzelono z karabinów maszynowych i obrzucono bombami z lotu nurkowego **pociąg ewakuacyjny,** w Grodnie uszkodzono kościół katolicki, a w Białej Podlaskiej cerkiew. Meldunki o dalszym bombardowaniu nadchodzą.

W rejonie gdańskim rozwija się silne natarcie lotnicze na Gdynię, która w ciągu dnia dzisiejszego znajdowała się pod ogniem bomb.

Straty nieprzyjaciela: W ciągu dnia dzisiejszego zostało ogółem strąconych 16 samolotów niemieckich. Straty własne — 2 samoloty.

Działania lądowe: Równocześnie z nalotami rozpoczęły się działania wojsk niemieckich, które w różnych punktach naszego pogranicza wtargnęły na polskie terytorium. Walki na pograniczu trwają. Największe natężenie walk na Śląsku. W dotychczasowych działaniach rozbiliśmy ogniem artylerii pociąg pancerny przeciwnika, biorąc do niewoli drezynę i jej osadę. Unieszkodliwiono kilka czołgów. W różnych punktach walk wzięliśmy jeńców. **W Gdańsku trzykrotne natarcie na Westerplatte zostało odparte.**

Opinia amerykańska za Polską

Nowy Jork, 2. IX. (PAT). Ankieta poważnej instytucji, badającej nastroje, panujące w Stanach Zjednoczonych — „Institute of public opinion“ — w sprawie żądań Hitlera co do Gdańska i Pomorza, w obu wypadkach dała 90 proc. odpowiedzi na korzyść Polski. W stanach zachodnich oraz środkowych procent ten sięga 95 proc.

—oOo—

Kto z ludności cywilnej
może jeździć pociągami

Warszawa, 2. IX. (PAT). Do przejazdu pociągami pasażerskimi wojennego rozkładu jazdy są **uprawnieni:**

a) podróżni pociągów rozwiązanych, na zasadzie posiadanych biletów na przejazd.

b) osoby wojskowe (także i powołani) oraz urzędnicy i pracownicy państwowi i kolejowi, jadący w sprawach służbowych.

c) pracownicy urzędów, zakładów i instytucyj samorządowych, jadąc w sprawach służbowych.

d) inne osoby cywilne, podróżujące w sprawach wojskowych, publicznych, lub nagłych prywatnych.

Pracownicy państwowi i kolejowi wymienieni pod b) powinni posiadać **pisemne zaświadczenia,** wystawione przez ich władze przełożone, osoby zaś wymienione pod c) i d) zaświadczenia wystawione przez powiatowe władze administracji ogólnej. Zaświadczenia takie mogą upoważniać do jednorazowego przejazdu tam i z powrotem, lub też opiewać na pewien okres czasu nieprzekraczający jednak 1 miesiąca. Zaświadczenia nie zwalniają ich posiadaczy od wykupienia właściwych biletów na przejazd. Funkcjonariusze Policji państwowej, jadący w sprawach służbowych posługują się służbową legitymacją, jako zaświadczeniem na prawo przejazdu.

Ograniczenia powyższe nie dotyczą przejazdów pociągami ustalonymi w wojennym ściennym rozkładzie jazdy. Wszelkie zaświadczenia powinny być okazywane przy zakupywaniu biletów w kasie biletowej. Zaświadczenia na jednorazowy przejazd zaopatrywane przez kasę biletową stemplem stacyjnym (datownikiem) należy po ukończeniu podróży odbierać wraz z biletem. Stacje początkowe wyznaczają dla przejazdu cywilnych podróżnych w pociągach pasażerskich wojennego rozkładu jazdy wagony zaopatrzone tablicami „dla cywilnych“. Ilość tych wagonów powinna zasadniczo stanowić połowę składu pociągowego. Może ona być zmniejszana w przypadku większego zapotrzebowania miejsc dla osób wojskowych. **Wstęp do tych wagonów podróżnym wojskowym, a do wagonów zaopatrzonych w tablicę „dla wojskowych“ podróżnym cywilnym jest wzbroniony.**

Polska uszanuje neutralność Litwy

Warszawa, 2. IX. (PAT). Polska Agencja Telegraficzna komunikuje urzędowo, iż poseł R. P. w Kownie otrzymał polecenie od rządu polskiego złożenia rządowi litewskiemu oświadczenia, że Polska uszanuje neutralność Litwy.

Nadzwyczajna sesja Sejmu i Senatu

Warszawa, 2. IX. (PAT). Pan Prezydent Rzeczypospolitej otworzył w dniu 1 września br. sesje nadzwyczajne Sejmu i Senatu. Zarządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej doręczył panom marszałkom Senatu i Sejmu dyrektor biura prezydialnego w Prezydium Rady Ministrów Ołpiński.

Zarządzenie o otwarciu sesji nadzwyczajnej brzmi:

Na podstawie art. 12 pkt c) i art. 7 ust. (2) ustawy konstytucyjnej otwieram z dniem dzisiejszym sesję nadzwyczajną Sejmu **dla rozpatrzenia spraw, związanych ze stanem wojny.**

Warszawa, dnia 1 września 1939 r

Prezydent Rzeczypospolitej (—) I. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów (—) Sławoj-Składkowski.

Zarządzenie o otwarciu sesji nadzwyczajnej Senatu ma brzmienie analogiczne.

Stan wojenny w całym państwie

Warszawa, 2. IX. (PAT). Ogłoszone zostało w południe w Dzienniku Ustaw zarządzenie Rady Ministrów o stanie wyjątkowym. W godzinach popołudniowych ogłoszone zostało zarządzenie Prezydenta Rzplitej, wprowadzające stan wojenny na obszarze całego państwa.

„Obłąkańca zniszczy szaleństwo“

Nowy Jork, 2. IX. (PAT). Cała prasa, wychodząca na terenie Stanów Zjednoczonych zarówno w języku angielskim, jak i polskim ogłasza na naczelnym miejscu orędzie Prezydenta Mościckiego.

„New York Times“ w artykule wstępnym poddaje niezwykle surowej krytyce proklamację Hitlera, stwierdzając na podstawie analizy poszczególnych jej ustępów, że **oparta ona jest wyłącznie na bezczelnych kłamstwach.** Dziennik pisze, że nie ma wytłumaczenia dla zbrodniczego ataku Niemiec na Polskę, która zawsze była gotowa do rozsądnego porozumienia. Zbrodnia — pisze dziennik — której dopuścił się Hitler, ciężką winą zaciąży na obłąkańcu, którego zniszczy jego własne szaleństwo.

Kara śmierci za słuchanie radia zagranicznego w Niemczech

Berlin, 2. IX. (PAT). Oficjalnie ogłoszono wprowadzenie kary ciężkich robót **a nawet kary** śmierci za słuchanie przez obywateli Rzeszy audycji radiostacji zagranicznych. **Drakońskie zarządzenie rządu Rzeszy ma na celu wytępienie wśród swych obywateli słuchania obiektywnych** audycyj zagranicznych, które były jedynym **rzetelnym** informatorem obywateli pozbawionych **całkowicie** wiadomości prawdziwych, nie przepuszczonych przez filtr urzędu propagandy. **Audycje radiostacji zagranicznych są wśród Niemców ogromnie popularne.**

Wiadomości sportowe

Wszystkie imprezy sportowe odwołane

Wszystkie imprezy sportowe, jakie miały się odbyć dziś w niedzielę w Krakowie, zostały przez organizatorów odwołanc. Oczywiście, że nie dojdzie także do spotkania Cracovii z Wisłą.

—oOo—

Młodzi tenisiści polscy, którzy wyjechali w zeszłym tygodniu do Estonii na międzynarodowy turniej tenisowy w Tallinie, i zostali tam zaskoczeni wybuchem konfliktu polsko-niemieckiego, odnieśli w dalszym ciągu gier szereg nowych sukcesów. Do finału zakwalifikowali się obaj Polacy **Ksaw. Tłoczyński i Czajkowski,** po zwycięstwach: Tłoczyńskiego nad Tombergiem 6:4, 6:1 i Alasem (Es) 6:2, 4:6, 6:1 i Czajkowskiego nad Pikatem 6:0, 6:0 i Laanem (Es) 6:2, 6:1. Z. Jędrzejowska pokonała Tikenberg 6:4, 6:1. W grze podw. para polska Tłoczyński i Czajkowski pokonała parę estońską Tomberg i Noema 6:2, 6:2. Piękne te zwycięstwa Polaków na terenie obcym, w chwili gdy Niemcy bombardowali miasta Polski, z pewnością przyczyniły się do dalszego wzmocnienia sympatii dla Polski w Estonii.

Odezwa Storn. Ludowego do ogółu członków

Warszawa, 2. IX. (PAA). Stronnictwo Ludowe wydało nast. odezwę do ogółu członków:

„Do Zarządów Wojewódzkich i Powiatowych Stronnictwa Ludowego! Niebezpieczeństwo wojny zmusza naszą organizację do skierowania głównego wysiłku ku wzmożeniu obronności kraju.

Stwierdzamy z zadowoleniem, że **chłopi spełnili i spełniają w całości swój obowiązek** — wykazują czynami umiłowanie Ojczyzny niepodległej i wysoką ofiarność — a więc te walory, które wszczepiało stale Stronnictwo Ludowe.

Wzywamy wszystkie nasze ogniwa organizacyjne, aby popierały każdą akcję zmierzającą do wzmożenia obronności.. Wszyscy ludowcy winni wziąć udział w każdym poczynaniu, gdzie chodzi o przystosowanie rolnictwa do wzmożenia obronności kraju.

Zalecamy gorąco opiekę nad rodzinami i gospodarstwami osób wziętych do wojska. Nie będzie to **rzeczą nową, gdyż lata ostatnie dały nam wzory** chłopskiej samopomocy, którą należy teraz wzmóc i udoskonalić. Spodziewamy się, że czynniki powołane uczynią wszystko, aby umożliwić drobnym rolnikom spełnienie obowiązku żywicieli narodu. W związku z powołaniem do wojska szeregu członków władz Stronnictwa Ludowego polecamy powołanie zastępców.

W dobie obecnej należy już zawczasu powoływać liczniej kobiety do prac, które prowadzili mężczyźni, a zwłaszcza wprowadzać je do kierownictwa S. L. i innych organizacyj.

Ludowcy, biorąc udział w różnych organizacjach winni baczyć, aby nie zatracać swej postawy bojowników o Polskę Ludową, jak również wnosić do tych organizacyj walory sprawiedliwego czynnika społecznego, tak niezbędnego zawsze, a szczególnie w momentach ciężkich.

Sekretariat Naczelny S. L.

Obowiązki kupca i przemysłowca w obecnej chwili

Apel Prezesa Izby Przemysłowo-Handl. w Warszawie na Zebraniu Plenarnym

Warszawa, 2. IX. (Tel.). Na odbytym w dniu 28 sierpnia Zebraniu Plenarnym Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Prezes Izby sen. C. Klarner wygłosił następujące przemowienie: „Od szeregu dni Polska przeżywa dziejową próbę — próbę niemal że ogniową. Ale i tym razem z próby tej całe społeczeństwo polskie, a więc w szczególności i życie gospodarcze — wychodzi zwycięsko. Zdołaliśmy przekonać świat cały, wszystkich naszych przyjaciół i sojuszników, wszystkich naszych wrogów i przeciwników, że jesteśmy przygotowani na wszystko, że w żadnych okolicznościach, w jakich znaleźć się możemy — nie damy się sprowokować, nie damy się wytrącić z równowagi, wytrwamy każdy na swym posterunku. **Dziś każdy z nas, kupiec i przemysłowiec, każdy bankowiec czy przedsiębiorca komunikacyjny — pamiętać musi i pamiętać będzie o tym, że w obecnej chwili nie wolno mu nie tylko zaniechać ale nawet ograniczyć normalnej swej działalności. Obowiązkiem każdego z nas jest dziś dążyć do tego — aby bez względu na wszystkie trudności i przeszkody jak najlepiej obsłużyć swoich odbiorców i klientów, w jak największym stopniu zaspokoić wszystkie ich potrzeby, bo od tego zależy normalny bieg życia wewnątrz kraju,** a spokój wewnętrzny jest niezbędnym warunkiem zachowania naszej odporności i siły na zewnątrz. Pamiętać wreszcie musimy i o tym, że obowiązkiem kupca i przemysłowca jest nie tylko samemu zachować spokój — ale także oddziaływać na innych, na swych klientów i współpracowników aby zapobiegać wszelkim objawom i poczynaniom, które mogą wywołać zakłócenia normalnych stosunków gospodarczych.

Każdy, kto w chwili obecnej, korzystając z ogól nego podniecenia pragnąłby wyciągać osobiste korzyści dla siebie, zapominając o swym najpierwszym obowiązku obywatelskim służenia potrzebom kraju i narodu — nie wart byłby nadal nosić miana Polaka lub obywatela polskiego i sam, dobrowolnie postawiłby się poza nawiasem polskiej społeczności gospodarczej. Ufajmy, że takich jednostek pośród nas nie będzie“.

—oOo—

Pół miliona więźniów politycznych w Niemczech

M. Braun zamieścił artykuł w L'Ordre“, w którym, omawiając położenie dzisiejszych Niemiec przytacza szczegółowo na podstawie oficjalnych danych Gestapo ilość więźniów politycznych w Niemczech według stanu z dnia 10 kwietnia br.: Pozostających w areszcie ochronnym było 162.734 z terenu Trzeciej Rzeszy, 48.916 z terenu b. Austrii, 5.612 z kraju sudeckiego, 43.284 z Protektoratu. Oskarżonych o polityczne przestępstwa: 27.396 z terenu III Rzeszy, 8.876 b. Austrii, 1912 z Sudetów, 854 z Protektoratu.

Ogólna liczba przestępców politycznych wynosiła po dzień 10 kwietnia 1939 r. 436.598 osób.

—oOo—

O WYJAZD OBYWATELI AMERYKAŃSKICH.

Warszawa, 1. IX. (PAT). Do wiadomości obywateli amerykańskich:

Uprasza się obywateli amerykańskich, którzy pragną opuścić Polskę i mają trudności pod tym względem, o zgłoszenie się do przedstawicieli konsulatu amerykańskiego w Brześciu nad Bugiem, gdzie będą dołożone starania, by wyjazd im ułatwić.

TADEUSZ ULEWICZ (Kraków).

Z cyklu: O wolność

Na litość nie ma czasu tam, gdzie ulica dudni
Tysiącem butów żelazem kutych i twardych —
Za wolność naród miliony ramion obudzi
I w każdej dłoni błyśnie stalowy bagnet!
Wre krew i szumi w żyłach płonącą burzą,
Serce się w piersiach tłucze, spłoszonym źrebcem skacze,
Poległ krzyk narodu światu i ziemiom powtórzą,
Naród sam się zostanie na własnej ziemi oraczem.
Wełnią się ciężkie chmury, świt czołgiem w dzień się wsuwa,
Taśmą stalowych pocisków błyska słoneczny ranek
— O Boże, daj nam dzisiaj krzyżackiej hydrze łeb urwać,
Niech nasze szorstkie dłonie Twe święte spełnią karanie!

Mobilizacja Belgii

Warszawa, 2. IX. (Tel.). Według wiadomości z Brukseli w czwartek wieczorem na Radzie min. postanowiono zarządzić mobilizację wg. t. zw. planu „C“. Mobilizacja ma być zarządzona natychmiast.

Nowe pozwolenia na broń

Warszawa, 2. IX. (PAT). Komisariat rządu w Warszawie wydał zarządzenie o złożeniu broni posiadanej w celach osobistych.

W ciągu 24 godzin, począwszy od godz. 8 dnia 2 września 1939 r. wszelka broń palna i biała posiadana w celach osobistych i wszelkie materiały wybuchowe w związku z tą bronią palną posiadane winny być oddane we właściwym komisariacie policji państwowej według miejsca zamieszkania. Równocześnie winno być oddane pozwolenie na broń.

Nie podlegają temu zarządzeniu osoby, które posiadają broń palną, lub białą na podstawie przepisów prawa bez obowiązku posiadania pozwolenia na broń władz administracyjnych to jest osoby wchodzące w skład sił zbrojnych państwa, policja państwowa, straż kolejowa, straż więzienna i t. p. Osoby używające broni palnej w celach sportowych w dozwolonych przez władze strzelnicach, przedstawiciele państw obcych, oraz osoby posiadające broń w celach muzealnych, naukowych i pamiątkowych.

Równocześnie tracą czasowo ważność pozwolenia, wydane przez powiatowe władze administracji ogólnej na nabywanie, posiadanie i noszenie broni w celach osobistych.

W czasie trwania stanu wyjątkowego prawo posiadania i noszenia broni w celach osobistych przysługuje tylko tym osobom, którym powiatowe władze administracji ogólnej wydadzą po wprowadzeniu tego stanu nowe pozwolenia na posiadanie i noszenie broni oznaczone napisem: ważne w okresie stanu wyjątkowego.

Za przekroczenie powyższego wykroczenia grozi kara aresztu do trzech miesięcy i grzywna do 3.000 zł.

STREFA NIEBEZPIECZNA DLA ŻEGLUGI.

Warszawa, 1. IX. (PAT). Kierownictwo marynarki wojennej podaje do powszechnej wiadomości, że w obszarze morskim w granicach niżej podanych żegluga jest niebezpieczna:

Granica północna: równoleżnik 55 stopni 10 minut nord,

Granica zachodnia: południk 18 stopni 00 minut est,

Granica wschodnia: południk 20 stopni 00 minut est.

Kalendarzyk katolicki

NIEDZIELA 3 SIERPNIA. XIV. niedziela po świątach. — Św. Mansweta, biskupa.
Wschód słońca o godz. 4.48, zachód o godz. 18.21.
Długość dnia 13 godzin 33 minuty.

—oOo—

Kronika krakowska

DAR INWALIDÓW WOJENNYCH DLA ŻOŁNIERZY. Hurtownia Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Krakowie, składa jako dar dla rannych żołnierzy 3.000 papierosów, wzywając publiczność, organizacje i członków Związku Inwalidów Woj. R. P. do otoczenia naszych obrońców jak najdalej idącą opieką.

—oOo—

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO.

Niedziela, 3. IX. „Szkarłatne róże“.
Poniedziałek, 4. IX. „Szkarłatne róże“.

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH:

ADRIA: „Za winy niepopełnione“ (Bartówna, Stępowski).
APOLLO: „Trzech muszkieterów“.
DOM ŻOŁNIERZA: „Moja panna mama“ (Danielle Darrieux).
L. O. P. P.: „Blagier“ i „Czterech na posterunku“.
PROMIEŃ: „Zeznanie szpiega“.
SCALA: „Dr Kildare“.
STELLA: „Gwiaździsta eskadra“ (Orwid, Biesiadecki).
SZTUKA: „Trzech podchorążych“.
ŚWIT: „Czarny księżyc“ (Fay Wray, Jack Holt).
UCIECHA: „Zeznanie szpiega“ (Confessions of Nazi Spy).
WANDA: „Lord Jeff“. W rol. główn.: Freddie Bartholomew, Mickey Rooney i „Pan z wyższych sfer“ w rol. główn.: Robert Young, Lew Ayres, Ruth Hussey.

—oOo—

Z TEATRU MIEJSKIEGO IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w niedzielę oraz jutro w poniedziałek świetna komedia A. de Benedetti'ego **„Szkarłatne róże“.** — W sztuce opracowanej reżysersko przez reż. J. Karbowskiego udział biorą: J. Baronówna, K. Fabisiak, Z. Mrożewski.
DRAMAT MAETERLINCKA „BURMISTRZ STYLMONDU“, będzie najbliższą premierą teatru.
Poniedziałek, 4. IX. „Szkarłatne róże“.

—oOo—

Wspomnienie pozgonne

W dniu 2. IX. br. odbył się w Biskupicach koło Wieliczki pogrzeb ks. Józefa Mazurkiewicza, długoletniego kapelana SS. Felicjanek w Dobranowicach. Choć późno odezwało się w nim powołanie do stanu duchownego, bo poprzednio był kilka lat sędzią cywilnym, to po przywdzianiu sukni kapłana, stał się wzorowym duszpasterzem, niosąc swym parafianom pomoc i pociechę duchowną, a także w miarę swych skromnych środków i materialną. Zawsze także służył swą światłą radą, jako były sędzia zgłaszającym się o poradę w trudniejszych sprawach życiowych. Szczególniej swą troskliwą opieką otaczał Zakład Wychowawczy dla osieroconych chłopców w Pawlikowicach. Mimo, że lata całe gnębiły go dokuczliwe dolegliwości fizyczne, nie zaniedbywał nigdy swej pracy duszpasterskiej jak i społecznej. Odszedł od nas na zawsze w czasie pełnienia swych zajęć kapłańskich.

Zgon tego zasłużonego i powszechnie lubianego kapłana wywołał prawdziwy żal wśród okolicznej ludności, jak i wśród Zgromadzenia SS. Felicjanek. Zwłoki jego pochowano na wieczny spoczynek na wiejskim cmentarzu parafialnym w Biskupicach wśród ludu, który tak ukochał.

Cześć Jego pamięci.

KOMUNIKACJA PODMIEJSKA BEZ OGRANICZEŃ.

Warszawa, 1. IX. (PAT). Wobec licznych zapytań, dotyczących sprzedaży biletów kolejowych, ministerstwo komunikacji wyjaśnia, iż sprzedaż biletów podmiejskich nie doznała ograniczeń. Sprzedaż biletów na przejazdy dalekobieżne następuje w sprawach publicznych i nagłych prywatnych za zaświadczeniami, wystawionymi przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Dla urzędników i pracowników państwowych i kolejowych, jadących służbowo, wystawia zaświadczenia przełożona władza.

ZBIÓRKA DZIENNIKÓW DLA ŻOŁNIERZY.

Polski Biały Krzyż organizuje zbiórkę dzienników dla żołnierzy. Współpracę w technicznym przeprowadzeniu zbiórki, ofiarował Związek Inwalidów Wojennych.

Zwracamy się do społeczeństwa z gorącą prośbą o ofiarowywanie aktualnych dzienników i składanie ich bądź w kioskach inwalidów, bądź w kawiarniach lub w Polskim Białym Krzyżu przy ul. Szewskiej 24, I p. od godz. 9 rano do 19 wieczór.

Pamiętajmy o rannych

Niech każda matka widzi w rannym żołnierzu — syna

Pamiętajmy o rannych. O tych, którzy już w pierwszym dniu wojny o Polskę — przelali krew. Za ich krew Niemcy zapłacą nam drogo. Świat zniszczy raz na zawsze wszystko, co się nazywało niemieckie.

Pamiętajmy, że dziś pierwszym naszym obowiązkiem poza frontem jest zaopiekowanie się rannymi. Pomagajmy Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi.

Zbierajmy dary dla rannych żołnierzy.

Otoczmy ich najczulszą opieką.

Niech każda matka widzi w rannym żołnierzu swego syna — i otacza go taką opieką, jakby syna swego pielęgnowała.

Rektor i Senat Akad. do Młodzieży Akademickiej

W tej wielkiej chwili, kiedy Ojczyzna woła synów do obrony granic i honoru Rzeczypospolitej, Uniwersytet Jagielloński, który od pięciu z górą wieków jest strażnicą kultury i wielkości duchowej Narodu i Państwa, staje do apelu i oddaje Ojczyźnie wszystko co ma najdroższego: siły i życie swojej młodzieży i grona naukowego.

Rektor i Senat Akademicki, pewni, że Naród nasz, zjednoczony około Wodza Naczelnego i Armii polskiej, walczyć będzie niezłomnie w obronie wiary, wolności i wielkości Ojczyzny aż do zupełnego zwycięstwa, zwracają się do Młodzieży Akademickiej i wszystkich członków społeczności uniwersyteckiej powołanych pod broń z wyrazami najserdeczniejszych uczuć prosząc Boga o błogosławieństwo dla ich trudów i ofiar, jakie złożą na ołtarzu Ojczyzny zgodnie z wielkimi tradycjami naszej Szkoły, której profesorowie i uczniowie stali zawsze w pierwszych szeregach bojowników o niepodległość i całość Rzeczypospolitej. Niechaj Bóg Was prowadzi i jak najrychlej pozwoli po orężnym zwycięstwie wrócić do pracy dla nauki i kultury ojczystej!

W Krakowie, dnia 2 września 1939 r.

Rektor Uniw. Jagiell.:
(T. Lehr-Spławiński).

Rozmieszczenie targów detalicznej sprzedaży w Krakowie

W celu zdecentralizowania i rozdrobnienia targów w Krakowie dla detalicznej sprzedaży, Zarząd miejski przenosi: a) z **Rynku Głównego** sprzedaż mleka na ul. Stolarską, drobiu, masła i jaj na ul. Krupniczą od strony A. Mickiewicza, kwiaty polne na plac Szczepański,

b) **z placu Szczepańskiego** sprzedaż jarzyn na ul. Czarnowiejską, wzdłuż Parku Krakowskiego, oraz na plac po przeciwnej stronie jezdni w tej ulicy,

c) **z placu Biskupiego i Słowiańskiego** sprzedaż nabiału i owoców na ul. Szymanowskiego, ul. Misjonarską, Stary Kleparz, ul. Mazowiecką,

d) **z ul. Kazimierza Wielkiego** na ul. Nowowiejską,

e) **z placu targowego w ul. Topolowej** na ul. Mogilską i I. Osiedle Oficerskie,

f) **z placu targowego przy ul. Grzegórzeckiej** na ul. Pasterską,

g) **z placu Nowego i Izaaka** — na ul. Miodową, ul. Estery i ul. Dietlowską,

h) **z placu Wolnica** — na ul. Kordeckiego i ul. Mostową,

i) **z Rynku Dębnickiego** — na ul. Polną,

j) **z placu targowego „Na Stawach“** — na ul. Filarecką,

k) **z Rynku Podgórskiego** — na ul. Węgierską, pl. Zgody, ul. Krakusa i pl. Serkowskiego.

Powyższe rozmieszczenie targów istnieć będzie aż do odwołania.

ZDERZENIE SAMOCHODÓW.

Ulica Bronowicka była w sobotę około godz. 1 w południe znowu widownią wypadku automobilowego. Mianowicie zderzyły się ze sobą wóz Nr. B 76.220 i B 76.178. Jest to już trzeci z rzędu w tym tygodniu wypadek samochodowy na tej ulicy.

Japonia zmienia stosunek do W. Brytanii

Londyn, 1. IX. (S). Według doniesień z Tokio, rzecznik min. spr. zagranicznych Japonii oświadczył, iż Japonia zrewidowała swoją politykę zagraniczną i będzie szukać zbliżenia z Anglią.

Blokada Hong-Kongu została cofnięta.

OFICJALNA DEKLARACJA NEUTRALNOŚCI SZWAJCARII.

Rzym, 2. IX. (PAT). Poseł szwajcarski Paul Ruegger notyfikował rządowi faszystowskiemu, że Szwajcaria zachowa neutralność.

Humor

ODPOWIEDNI CZŁOWIEK.

Poszukiwany kasjer. Zgłasza się pan Teofil. Szef bierze go na indagacje.

— A referencje pan ma?

— To zbyteczne... O mojej uczciwości może się pan dowiedzieć w sądzie...

— Jakto w sądzie?!

— Ano tak... Tam już panu powiedzą, że osiem razy byłem oskarżony o różne oszustwa i defraudacje, lecz za każdym razem sąd mnie uniewinnił z braku dowodów...

RUCH TURYSTYCZNY.

„Turysta“ z Berlina opuszcza dworzec w Gdańsku, dźwigając dwie ciężkie walizy.

Podbiega tragarz.

— Czy odnieść do hotelu?

— Nie. Do arsenału!

U KRAWCA.

Pan Krupka przychodzi do krawca i pyta:

— Czy to prawda, że mój syn winien panu od dwóch lat za ubranie?

— Tak, proszę pana. Czy pan może chce ten dług zapłacić?

— Nie. Chcę tylko zapytać, czy zrobiłby mi pan ubranie na tych samych warunkach?

W KAŻDYM POLSKIM DOMU

KRZYŻACY

nieśmiertelne dzieło

HENRYKA SIENKIEWICZA

za zł 3 — (trzy)

Zamówienia nadsyłać do Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie ul. Ossolińskich 11.

Każdy setny nabywca „Krzyżaków“ otrzyma bezpłatnie (miesięczną) prenumeratę naszego pisma lub według swego wyboru wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich za zł 10, z katalogu dołączonego do każdego egzemplarza „Krzyżaków“.

Ważne do 23 września 1939 roku.

(Wypełnić i wyciąć)

Proszę o nadesłanie .... egz. „Krzyżaków“ Sienkiewicza po zł 3, tj. razem zł ....

Kwotę przekazuję czekiem P. K. O. Nr 141,599

Imię i nazwisko ....

Dokładny adres ....

(Nazwa pisma: „Głos Narodu“ ....)

Oficerskie buty z cholewami oraz wszelkiego rodzaju obuwie turystyczne sportowe, Dziadoń, Kraków, Długa 4 — Mickiewicza 41.

Chrześcijańska Wytwórnia Konfekcji J. DWORAK, Kraków, Pl. Mariacki 3, I. p. między ulicami Szpitalną a Floriańską.

KAPELUSZE MĘSKIE

i dla Przewielebnego Duchowieństwa

poleca

Jan KURZYDŁO

Kraków, św. Jana 12

Telefon 175-12

Czapki cywilne, szkolne, mundurowe sprzedaje, wykonuje z własnych lub dostarczonych materiałów. Odnawia i przerabia kapelusze damskie i męskie według najświeższych modeli.

FABRYKA W WARSZAWIE

Czytajcie i rozpowszechniajcie dziennik katolicki „GŁOS NARODU“

WITRAŻE I OSZKLENIA ARTYSTYCZNE

od najskromniejszych do najbogatszych wykonuje od 1902 r.

Krakowski Zakład Witraży

S. G. ŻELEŃSKI KRAKÓW, al. Krasińskiego 23.

Telefon 106-16. — P. K. O. 405-506.

Jakość najwyższa. Ceny niskie.

Projekty i oferty gratis. 15 złotych medali.

Pierwszorzędny Zakład Pogrzebowy CONCORDIA JANA WOLNEGO Pl. Szczepański 2 Telefon 103-31.

Urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych, przeprowadza ekshumacje i przewozy zwłok do wszystkich krajów. Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa.

UCHODŹCA słowacki — katolik, znajdujący się bez środków do życia — prosi łaskawie Czytelników o pomoc — chętnie przyjmie stare ubranie i bieliznę. Łaskawe datki przyjmuje „Administracja „Głosu Narodu“.

Istnieje przeszło 100 lat

Odznaczona 20-tu premiami, 2-ma nagrodami państwowymi, 10-ma złotymi medalami

Grand Prix Rzym 1926

Złoty medal Gniezno 1925, Złoty medal Rzym 1926.
Złoty medal Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Częstochowa 1926
Złoty medal Wilno 1928, Złoty medal P. W. K. Poznań 1929, Złoty medal Wilno 1930

Odlewnia dzwonów Karola Schwabego

w Białej koło Bielska

Poleca dzwony dowolnych wielkości i o wszelkich życzonych tonach, o niedoścignionej jakości śpiżu, czystości głosu dzwonów pojedynczych zespołów kilkudzwonowych.

Dostraja nowe dzwony pod gwarancją czystej harmonii do już istniejących.

Przelewa pęknięte dzwony, przemontowuje stare systemy dzwonienia na nowe.

Wykonuje kompletne konstrukcje żelazne zastępujące całkowicie dzwonnice lub konstrucje drewniane w wieży.

Dostarcza napęd elektryczny do dzwonów każdego ciężaru!

Ceny najniższe! Długoterminowe spłaty!

JEDNOROCZNA Szkoła przysposobienia kupieckiego dla absolwentek szkół powszechnych. Jednoroczna Szkoła **Przysposobienia Administracyjno-Handlowego** dla absolwentek gimnazjum. Trzechletnia uczelnia **Języków obcych i dokształcenia** handlowego. — Kształcą sekretarki, buchalterki, tłumaczki, korespondentki. Zrzeszenie Nauczycieli Języków, — Kraków, ul. św. Jana 3.

Tapicerski Zakład Smoliński Kazimierz

Kraków, Stolarska 8,

poleca tapczany, fotele, otomany, materace oraz, przerabia konkurencyjnie.

NAJLEPSZA w Krakowie, chemiczna pralnia i farbiarnia odzieży, oraz parowa dekatyzownia materiałów Franciszka Jogałty — poleca swoje usługi po cenach najniższych — Kraków, Dietlowska 93. Tel. 141-65.

„MARTA“

Wytwórnia szat liturgicznych

Kraków, Sławkowska 24

parter.

Ogłaszajcie się w „GŁOSIE NARODU“

KRAKÓW, PLAC MARJACKI 2

Cenników żądajcie!

Przedpłata miesięczna w Krakowie bez odniesienia 4.50 zł, z odniesieniem 5 zł.
Na całym obszarze Państwa Polskiego z przesyłką pocztową 5 zł, za granicą 8 zł.

Konto P. K. O. Nr 415.730

Redakcja nie zamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nie opłaconych nie przyjmuje. Redakcja przyjmuje strony od godziny 14 do 15-tej.

CENY OGŁOSZEŃ

Ogłoszenie zwykłe za wiersz milimetrowy	20 gr
Nadesłane strona 9-ta	50 gr
Komunikaty za wiersz milimetrowy	60 gr
Komunikaty na 1 „ „	70 gr
Drobne za wyraz	10 gr
Układ tabelaryczny o 50% drożej. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.	
Artykuły tekstowe — za wiersz	10 złotych

Wydawca: „Katolickie Towarzystwo Wydawnicze“ Ska z o. o. — Redaktor: Mieczysław Babiński. — Drukarnia Polska, Fr. Zemanka w Krakowie.